

שיחת מו"ר ראש הישיבה
הרה"ג יעקב שפירא שליט"א
פרשת חוקת
שנה עשירית ה'תשע"ט

למד שלמה המלך על כל המצוות והטעמים שמה שנדמה לו שיש טעם הוא לא ירד לסוף הטעם, זה רוב הטעם אבל לא כולו. אבל איפה שלמה גילה את הסוד הזה של "והיא רחוקה ממני" בטעמי המצוות? את זה הוא למד מפרה אדומה.

חוק וחקיקה בטהרה

מה יש בפרה אדומה שהוא כ"כ נסתר יותר משאר החוקים? חוקה זה מלשון חקיקה. על פרה אדומה שהיא כתוב "זאת חוקת התורה". זו חוקת התורה לא רק בגלל שרואים שם דבר והיפוכו, שהיא מטהרת את הטמאים ומטמאת את הטהורים. זה אחד הדברים שלכן זה חוק. יש פה משהו עוד יותר עמוק. עצם הטהרה זה חוקה. מה קורה כשהאדם יורד למים והוא עולה, מה הטעם שהוא נטהר, זה חוק. פגשתי לא מזמן חתן שהתחתן לפני שנה, נדמה לי שלא מהישיבה. ואמרתי לו ככה, אני זוכר שבאת לחופה שלך ישר מהמקווה, רטוב לגמרי. מה היה הנימוק לכך? הוא אמר לי, הרב, לפני החופה טבלתי בשבע מעיינות כנגד שבע ברכות. תשובה לא קבלתי...

טהרה זה לא רק טהרת הגוף כפשוטו, זה טהרת הנפש. ככה כותב הרמב"ם בסוף הלכות מקוואות, שזו גזירת הכתוב. "דבר ברור וגלוי שהטומאות והטהרות גזירות הכתוב הן ואין מדברים שדעתו של אדם מכרעתו והרי הן מכלל החוקים... ואעפ"כ רמז יש בדבר כשם שהמכין לבו לטהר כיון שטבל טהור ואף על פי שלא נתחדש בגופו דבר כך המכין לבו לטהר נפשו מטומאות הנפשות שהן מחשבות האון ודעות הרעות כיון שהסכים בלבו לפרוש מאותן העצות והביא נפשו במי הדעת טהור". כל מילה ברמב"ם קודש קודשים, מדויק. בעל מרכבת המשנה על הרמב"ם כותב בהקדמה שלו שעל כל מילה ברמב"ם צריכים לשבת שבעה נקיים. אין מילה אחת מיותרת. איפה עוד כתוב בתורה שכתוב חוקת התורה?

אומרת התורה "ויאמר אלעזר הכהן אל אנשי הצבא הבאים למלחמה זאת חקת התורה אשר צוה ה' את משה... כל דבר אשר יבאש תעבירו באש וטהר אך במי נדה יתחטא וכל אשר לא יבאש תעבירו במים" (במדבר לא, כא). אז איפה עוד מוזכרת חוקת התורה? כשמדברים על טהרת הכלים, זאת חוקת התורה.

וכשגוי מתגייר, האם הכלים שלו צריכים טבילה? או שברגע שהוא נהפך ליהודי, אז כל הכלים שלו נהפכים לכלים של יהודי? יש על זה תשובה באבני נזר, הם לא צריכים טבילה. עכשיו הם כלים של יהודי. הוא לא קנה אותם, הוא הוציא אותם מטומאה לטהרה בעצם המעבר שלו, בטהרה שלו להפוך

חוק פרה אדומה

אומר דוד המלך בתהילים (ק"ט, י"ב), "ברוך אתה ה' למדני חוקך". על מה דוד המלך מתפלל? חוק זה דבר שלא יודעים מה טעמו. דוד המלך אמר "למדני חוקך". מי שזוכה לומר זמירות שבת, יש זמירות שמיוחסות לאר"י הקדוש, וכתוב שם "יגלה לן טעמא דתרי עשר נהמי". האר"י מתפלל שהקב"ה יגלה לנו דברים נסתרים, למה לוקחים שני עשרלחמים? הטעם של שולחן לחם הפנים שהיה במקדש, לא יודעים מה הטעם, ועל זה האר"י התפלל כל שבת, "יגלה לו טעמא דתרי עשר נהמי". דוד המלך השתוקק לדעת מה נסתר. אז גם שלמה המלך, בנו, אמר "אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני" (קהלת ז, כג). רש"י אומר שאת זה חז"ל דורשים על שלמה המלך שהוא רצה לדעת את הסוד של פרה אדומה. פרה אדומה היא "חוקה חקתי גזירה גזרתי ואין לך רשות להרהר אחרי", שלמה המלך אמר "אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני", הוא רצה לגלות מה הטעם. שלמה אמר "אחכמה" וכו' כי למשה נתגלה טעם מצוות פרה כמ"ש חז"ל ובר"ה (כא, ב) כתוב שביקש שלמה להיות כמו משה, שהרי בימיו הייתה מלכות ישראל שלמה, עמ"י בשיא פריחתו. ואז אנו בדרגת גוי אשר לו חוקים ומשפטים צדיקים. למה הוא רצה לגלות דווקא את טעם חוקת פרה אדומה? וכי רק מצוות פרה אדומה היא חוקה? כתוב בחז"ל שגם חזיר ושעטנז זה חוקה. יש כל מיני דברים שזה חוק. דוד המלך ביקש "למדני חוקך", לא רק חוק אחד. שלמה ביקש דווקא על פרה אדומה. כנראה שיש משהו בפרה אדומה שהוא עוד יותר משאר החוקים האחרים.

רש"י אומר (במדבר י"ט, ב) "לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה לפיכך כתב בה חקה גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה". יש עוד חוקים, למה אזה"ע דווקא התלבשו על פרה אדומה? ולהבדיל, למה שלמה המלך התלבש דווקא על פרה אדומה? הט"ז בספר דברי דוד על התורה, ג"כ מעיר על זה. הוא שואל למה דווקא על פרה אדומה כתוב "זאת חוקת התורה". יש עוד חוקים והתורה לא כתבת עליהם, לא כתוב זאת חוקת התורה אל תאכל חזיר וכד'.

מוכרחים לומר שבכל החוקים האחרים יכול להיות שחכם כמו שלמה המלך אמר איזה סברה, הרמב"ם (הלכות תמורה ד, י"ג) אומר "הרי אמרו חכמים הראשונים שהמלך שלמה הבין רוב הטעמים של כל חוקי התורה". אבל כשהוא הגיע לפרה אדומה שם הוא ראה שהכל נסתם. אז מפרה אדומה

חגיגה כותב שהשכל של האדם זה גילוי כבוד ה' בעולם. הקב"ה יצר אדם ויש בו שכל והיגיון ודעת, והוא משתמש בדעה שלו, זה גילוי כבוד ה' בעולם. רבינו בחיי כותב, בורא ניב שפתיים, הקב"ה משתבח בזה שהוא ברא את הדיבור של האדם כמו בריאת שמיים וארץ ששם נאמר בורא שמיים. כשהקב"ה משתבח בזה שהוא יצר את כוח הדיבור. את הנפש חיה, את הרוח ממללא. לכן התורה מדגישה דווקא לגבי פרה אדומה, איפה שמדברים על טהרה, "זאת חוקת התורה".

"באר חפרוה שרים כרוה נדיבי העם במחקק במשענתם וממדבר מתנה". באר חפרוה שרים הכוונה על משה ואהרן, במחקק במשענתם. בני" על סף הכניסה לא"י יודעים פתאום לראות למפרע, אחרי כל הוויכוחים במשך ארבעים שנה. היה רב שהיה לו חוש הומור מאוד מפותח. "הרי את מקודשת לי כדת משה וישראל". משה וישראל הלכו ארבעים שנה במדבר, וכל הזמן רבו, ובכל זאת המשיכו ללכת. הרי את מקודשת לי כדת משה וישראל. אבל ודאי שזה לא ע"פ הפרד"ס.

שירה בכניסה לארץ

בני" אומרים שירה בלי משה רבינו. זה כבר דור שהולך לקראת הכניסה לא"י בלי משה רבינו. הם פתאום מסתכלים אחורה אחרי ארבעים שנה, נזכרו לשיר. את מה הם משבחים, את המחוקק במשענתם. את מה שמשה רבינו אמרו להם בזמן, היה להם על זה כל הזמן תלונות וקיסורים. אבל כשהולכים להנהיג חדשה, אז הם כבר מתחילים להתגעגע. הם מרגישים שמה שמשה רבינו אמר זה במחקק במשענתם. זה דבר שהשאייר אצלם רושם אחרי ארבעים שנה. לא רק לשון של חקיקה, לא רק לשון חוק, של משפט. הם ידעו כבר לשיר את השירה. מה קרה שפתאום הם התחילו להכיר את זה? אומר המדרש יסוד עצום בחינוך. בפרשת בשלח כשהיה חסר מים הקב"ה אמר למשה להכות. כשמתפללים על הגשם אנחנו אומרים בין השאר בשמחת תורה "על הסלע הן יוצאו מים". מה פתאום מזכירים את זה בתפילה על הגשם, הרי זה שמשה רבינו הכה את הסלע זה היה נגד רצון הבורא? מדברים על מה שכתוב בפרשת בשלח, שם כן היה ציווי להכות. אומר המדרש, אז למה עכשיו על סף הכניסה לארץ הקב"ה אומר למשה רבינו לדבר ולא להכות את הסלע? אומר המדרש, כמו ילד קטן, בתחילת חינוכו אתה נותן לו או סוכרייה או מקל. ככל שהוא מתבגר יותר אתה יודע שצריך לדבר אליו ולא להכות אותו. אומר המדרש, אחרי ארבעים שנה, א"א להתנהג עם הדור שנכנס כמו עם ילדים קטנים. זה לא ידבר אליהם. הרב חרל"פ במי מרום כותב, למה יש מושג של יראת חטא? למה התורה לא מדברת מלכתחילה על יראת הרוממות? אומר הרב חרל"פ, עם הגוף צריך לדבר בשפה שלו. אז א"א לדלג על יראת העונש, אפשר להגיע אח"כ לדרגות גבוהות יותר. דבר נפלא שכותב הרב חרל"פ. זה היה מיד אחרי יציאת מצרים. עברו ארבעים שנה, זה דור שעובר מהנהגה של נס גלוי, של מן ובאר וענני כבוד, לא"י להנהיג נסתרת יותר.

ליהודי. זה אבני נזר הפלא ופלא. אז איפה שיש טהרה, בין טהרה של אש ובין טהרה של מים. היה פעם סיפור של חייל ירא שמיים, חסיד גור. אחרי מלחמת ששת הימים הוא הגיע לאדמו"ר שלו, הרב'ה מגור. והרב'ה אמר לו, הספקת כבר לטבול במקווה אחרי המלחמה? אמר לו הבחור, רב'ה, ומקווה של אש זה לא מקווה? אני הייתי במקווה של אש. והרב'ה שתק!

אש התורה מטהרת

"זאת חוקת התורה". התורה מטהרת. כותב הרמח"ל, מפני שגם עליה כתוב "הלא כל דברי כאש נאום ה'". ובשיחה שאמרתי לקראת מוצאי שבועות, הזכרתי שיש ביטוי בכמה מקומות בש"ס על אנשים שלמד בעומק העיון שהייתה האש מתלהטת סביבם. זה מוזכר לגבי אבויה אביו של אלישע, שבברית שלו חכמים למדו והייתה האש מתלהטת סביבם כמו במעמד הר סיני. והגמרא בסוכה (כח, א) אומרת על יונתן בן עוזיאל שכל עוף שהיה פורח מעליו היה נשרף, והתוס' שם (ד"ה כל עוף) אומרים "שהדברים שמחים כנתינתם בסיני שנתנה תורה באש". הייתה שם אש של תורה, לא רק לימוד קר ויבש. מקום שלישי, תוס' בברכות. בזמן שהיה ירחי דכלה אז הייתה שם האש מתלהטת סביבם ולכן הגמרא אומרת שהגויים שם "אבירי לב נינהו". הם אנשים קרים, הם רואים את כבוד התורה ולא מתגיירים. ויש עוד גמרות ואין כאן המקום להאריך.

הגמרא אומרת על רבי עקיבא, "אשריך רבי עקיבא שגופך טהור בכל מיני טהרה". מה זה בכל מיני טהרה, מה זה מיני טהרה? היה לו את התורה שמטהרת, היה לו מקווה מטהר, והיה לו את מה שהגמרא בברכות אומרת שייסורים מטהרים. איפה שיש טהרת הנפש "אלוקי נשמה שנתת בי טהורה היא". הטהרה תמיד מתייחסת לנשמה. ולכן בשבת כשיש נשמה יתרה אומרים "נשמת כל חי". אומרת פה התורה "זאת חוקת התורה". לא רק מלשון חוק לעומת דבר שכלי, אלא חוקה מלשון חקיקה. כשמדברים על טהרה זה משהו שנוגע לעומק הנפש של האדם, זה לא משהו חיצוני. זה משהו מהותי פנימי. לכן זה כתוב פה, לכן זה כתוב גם בטהרת כלים בפרשת מטות אחרי מלחמת מדין. על זה אוה"ע טוענים, על החוקה המיוחדת שמלשון חקיקה לגבי טהרה של פרה אדומה. גוי לא יכול להבין את זה.

י"א שגוי לא יכול להבין את השמחה שיש בבית כנסת כשהגבאי דופק על הבימה ואומר שלא אומרים היום תחנון... האמת שאף אחד לא יכול להבין את זה... גוי לא יכול להבין טהרה של ישראל. איך יש דבר כזה שזה לא שכלי, ולא רק שאתה מקיימים אותו, אלא זה דבר שמשפיע ומטהר את הנפש. גוי לא יכול להבין את זה.

רוח ממללא

"ויהי האדם לנפש חיה". אומר התרגום המפורסם "לרוח ממללא". מתי האדם נחשב לנפש חיה, כשהוא נהיה לרוח ממללא, כששי לו את כוח הדיבור. לא נאומים, את הדיבור האמתי. ככל שהאדם יותר מדבר דברי תורה אז יש בו יותר חיות. ככה אומר השפ"א בפרשת מצורע. אוה"ע לא יכולים להבין ולא הדגש דווקא פה, על החוקה של פרה אדומה. פה זה גם מלשון חקיקה. זה נוגע לנפש.

"וחיי עולם נטע בתוכנו". אומר הטור, זה ברכה על תורה שבע"פ. תורה שבע"פ זה חלק מהמהות של האדם. הרמב"ם בפירוש המשניות במסכת

התורה אומרת על משה רבינו שהחטא שלו היה "יען לא האמנתם בי להקדשני". משה רבינו חשוד על חוסר אמונה? פה אלא פה אדבר בו! הגמרא בשבת אומרת "והיה אמונת עתיך וכו', אמונה זה סדר זרעים. ידוע מה שהתוס' בסוף העמוד מביא בשם הירושלמי, למה סדר זרעים זה אמונה, שמאמין בחי עולמים וזורע. זה כבר לא הנהגה ניסית כמו שהיה במדבר, לא היו צריכים לזרוע שם כלום. הכל היה משולחנו של מלך. "יען לא האמנתם בי", משה רבינו לא נכנס לא"י מפני שדרגת האמונה בא"י זה לפעול לא כמו בדור המדבר אלא להאמין ולזרוע ולדעת שהקב"ה יצמיח. לכן הביטוי בתורה "לא האמנתם בי להקדשני", האמונה היא עכשיו בדרגה יותר גדולה. לא חלילה שכאילו למשה רבינו היה חסר משהו באמונה, אלא שבצורת ההנהגה של הציבור הוא הלך בדרך שהייתה מתאימה יותר למה שהיה עד עכשיו במדבר, והעם כבר גדל. עיין בשל"ה בפרשת שלח (תורה אור י"ב) כיבוש הארץ מוכן ליהושע, כי תמיד הדור אצל מנהיגים ומנהיגים אצל הדור כמו שקרה למשה רבינו שלא בא לא"י מאחר שדורו לא באו. ועיין אבן שלמה לגר"א (פרק ח' אות כ"ו שם בהערה כ"ב) וז"ל "מפני חטא מריבה נגזר עליו שמתחלל קדושת תורתו להתלבש בדלים כאלו, שעי"ז ניתן מקום לליצני הדור להתלוצץ בהם, וזה שביקש משה שלא יגזר הסוד באלו הדברים, עי"ש היטב. אומר השפ"א (חוקת תרמ"ג) "יען לא האמנתם... כי זה עדות שאינם מוכנים להנהיג דור החדש שהיו מוכנים ליכנס לא"י". ועוד שם (תרמ"ז) "שאין הדור הזה של באי הארץ נמשכים אחר הנהגתו הגבוהה של משה רבינו".

במחוקק וגו', הם שיסדו את הדרך אשר נלך בה. ישנם שמרגישים שבהיותם בשיבה קטנה או תיכונית, היה טיפול והשגחה יותר צמודה משא"כ בשיבה גבוהה. ולמה הסתכלות כזו אינה שלימה? כיון שאמנם יש חיילות יבשה, אבל יש גם חיילות אוויר, וברור שא"א לזה בלי זה. אבל עיקר הפעולה והכיבוש הוא אלה שנמצאים מעל. (ומעל, אין הכוונה לאלו שרואים ואינם נראים, אלא לפועלים בפועל במבט יותר גבוה, השפעה רחבה וגדולה יותר בשילוב כל הכוחות). משה ואהרן הם המחוקקים, אלו שיצרו את המסילה והדרך.

כותב המהר"ל בנתיב השתיקה "הדיבור הוא הפירות של האדם". היות והאדם הוא עץ השדה, אז כמו ששי אילן עם פירות אז הפירות שלו זה מצד אחד הדורות שלו וגם הדיבור שלו. אבל מתי הפרי הוא אכן פרי? כשזה דיבור שמשפיע גם הלאה. פירות כאלה שאם אתה לוקח אותם הם יצמיחו עצים אחרים. פירות שהופכים את האדם לנפש חיה, לרוח ממללא, לדברי תורה. אומר הרב באורות הקודש (חלק ג' עמ' רע"ט) "בעלי הנשמות הזכות, שהמחשבה פועלת בהם בתדירות באופן בהיר, בולעת היא אצלם את כשרון הדיבור, ועל כל פנים את הנטיה ואת החפץ של דיבור, מרגישים הם בכל דיבור מעמסה ודחיקה על המרחב הגדול של החופש שבמחשבתם הפוריה, השולחת תמיד קרני אורה לעברים שונים" לכן הם בורחים תמיד מכל דיבור של בטלה. הזהירו בגחלתם של ת"ח, יש להם את כוח הדיבור.

יש ביטוי בחז"ל, פה קדוש יאמר דבר זה. האור החיים הקדוש אומר שפה של לומדי תורה הוא כמו כלי שרת. זה דיבור של קדושה שהוא יוצר. זה מה שהקב"ה אמר למשה רבינו, לדבר אל הסלע. כתוב דבר מופלא מאוד בחז"ל והנצי"ב פה מאריך בזה, לדבר לסלע הכוונה היא להגיד דבר תורה. למה? מפני שאיסתכל באורייתא וברא עלמא. אומר ספר העיקרים במאמר רביעי, הקב"ה כופף את הטבע תחת כפות רגלי הצדיקים וזה היה החטא של משה רבינו שהיה יכול להראות את התופעה הזאת לכולם. האוה"ח בפרשת בשלח כותב איך יכול להיות שרבי פנחס בן יאיר בלי שום מעמד של נס חצה את הנהר ולגבי יציאת מצרים הקב"ה היה צריך לעשות כזה נס? אומר האוה"ח הקדוש, בנ"י היו לפני קבלת התורה. רבי פנחס בן יאיר היה אחרי קבלת התורה. הקב"ה מכופף את הטבע תחת כפות רגלי הצדיקים.

יש סיפור על הרב בן ציון אבא שאול זצ"ל. הוא היה למדן גדול, צדיק וירא שמיי. מישהו שהמשפחה בא אליו ואמר לו שהוא חלה והוא צריך לעשות ניתוח. אמר לו הרב, אתה לא עושה ניתוח. הרופא אמר, בלי ניתוח אין סיכוי. חזרו לרב בן ציון ואמרו לו מה שהרופא אמר. הוא אמר להם, תשאלו את הרופא כמה אחוז יש לאדם הזה לחיות בלי ניתוח. הרופא אמר, אחוז אחד. חזרו להגיד את זה לרב בן ציון, הוא אמר, יש לו אחוז אחד, אל תעשו ניתוח. שאלו אותו למה? הוא ענה להם, תפילה עושה מחצה, יש לו חמישים ואחד אחוז, והיהודי הזה חי עד היום. יש אנשים שהדיבור שלהם הוא פועל. הפה שלהם זה כמו כלי שרת. זו הייתה התביעה כלפי משה רבינו, זה מה שאומר בספר העיקרים. וזה מה שכתוב בחז"ל, אפילו שחית חולין של ת"ח צריכה לימוד. ורש"י מביא שני פירושים שונים למה הכוונה בצריכה לימוד. האם הכוונה שמזה אתה לומד גם הלכה, או שאתה לומד בכלל איך לדבר. כך או כך אפילו שיחת חולין.

הרב נריה נפגש עם הרב אליה לופיאן. הרב אליה היה אחד מגדולי בעלי המוסר. הוא זכה לאריכות ימים גדולה, ובצעירותו הוא זכה להיפגש עם השפ"א. וכשהוא בא לשפ"א אז השפ"א אמר לו, אברך שזכה לגילוי אליהו צריך לבוא אלי? אמר לו הרב אליה לופיאן, אני בא למי שיודע שהיה לי את זה. הוא פגש פעם את הרב נריה, הרב נריה ביקש ממנו ברכה לשנה טובה. אמר לו הרב אליה, "אם תוציא יקר מזולל כפי תהיה". להוציא יקר מזולל, לקחת אנשים ולשתול אותם בתורה, לסייע לפריחת התורה, אז כתוב בפסוק שמי שמוציא יקר מזולל הוא כמו הפה של הקב"ה, אז אתה בא לבקש ברכה ממני? הם סיכמו אח"כ שכל אחד יברך את השני. משה רבינו שכונה הייתה מדברת מתוך גרונו. אין דרגה יותר גבוהה של "כפי תהיה" כמו הפה של משה רבינו. ולכן זה היה החטא. זה היה הפספוס של הדיבור. והדבר המקביל, לכן לא תבוא אל הארץ. מה המידה כנגד מידה פה? שזו ההנהגה בא"י. מאמין בחי עולמים וזורע. אדם פועל עם הקב"ה, לא כמו הנהגה ניסית שהייתה במדבר והיה צריך פחות את הדיבור.

כשמשה רבינו בא להוריד תורה, המלאכים התנגדו. מה הם אמרו? אמרו לקב"ה "מה אנוש כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו... תמשילוהו במעשי ידיך כל שתה תחת רגליו". אתה רוצה לתת להם את התורה ואז אתה ממשיך אותם על כל מעשה ידיך. הם ישלטו על מה שיהיה בעוה"ז. למה הם טענו את זה, מפני משי שיש לו את התורה אז כמו שאומר ספר העיקרים הקב"ה כופף את הטבע תחת כפות רגלי הצדיקים. אז זו טענת המלאכים, מי שיש לו

לראות, שכל אלה שהיה לו ספק אם לקבל את הדיבורים שלהם, הוא רואה עד כמה הדברים האלה היו חקוקים בתוכו ורק הוא לא ראה את זה. כמו שהבאתי מהמהר"ל, דיבור של קודש זה הפירות של האדם. זה פירות שיש להם המשכיות. זה פירות שהם לא מתאדים סתם באוויר. זה דיבורים שהם חוזרים עמוק לאדם. יש אנשים שלפעמים חושבים שאם הם נמצאים באיזו שיחה או שיעור, והם לא מבינים, אז הם אומרים אח"כ, לא הבנתי כולם מהשיעור אבל הייתה אווירה מאוד מרוממת. ויש כאלה שבוחנים את הדברים רק לפי איך באותו רגע הם קלטו. אבל רק למפרע מתברר לאדם שמה שהוא שמע זה מחוקק למשענתם. אדם רואה למפרע עד כמה היה לרבנותו כוח של ראייה לעתיד.

שו"ת רבינו משולם איגרא, אחד מגדולי ישראל שהיה קצת לפני החת"ס, כותב בהקדמה שלו שפעם הוא נכנס לבית המדרש ואמר לבחורים שהוא רוצה לשמוח כי עברו היום ארבעים שנה ממה ששמעתי מרבתי ואני רואה שהבנתי. היום הגעתי לדרגה של אדם שיוּרד לסוף דעתו של רבו. זה לא אומר שלפני זה לא מבינים בכלל. יש מכתב של הרב יצחק הוטנר, הוא היה בן משפחה של הרצ"ה. הוא היה מגדולי ישראל ובשלב מסוים הוא עלה מארה"ב לפה. הוא כתב לרצ"ה שהוא עולה לא"י ופותח פה ישיבה, ומבקש ממנו שיתפלל עליו שיצליח. הוא היה תלמיד ש הסבא מסלבודקה בעיר חברון. והסבא מסלבודקה אמר לו, אתה צריך לשמוע את הרב קוק והוא שמע אותו וקיבל ממנו המון. אז הוא כותב לרצ"ה, פעם חשבתי שמה שלא קאי איניש על דעתיה דרביה עד ארבעים שנה, אבל מי שזוכה להבין קודם, אשריו. אבל היום אני רואה שלא דומה מה שאני מבין היום למה שהיה נדמה לי שהבנתי בשנים יותר מוקדמות. אומרת התורה, זאת חוקת התורה. פרשת פרה היא טהרתם של ישראל. היא טהרתם של ישראל. היא חוקה. והמפרשים אומרים למה אתה אומר שזה חוקה, הרי רש"י מביא מרבי משה הדרשן שזה כפרה על חטא העגל? אומר השאגת אריה בספר שלו גבורת ארי על יומא בדף ב', וכך כותב הנצי"ב פה בפרשת שבוע וגם בתחילת יומא. הפרה שעשה משה רבינו זה היה כפרה על חטא העגל, אבל הפרה לדורות זה לא כפרה על חטא העגל, זה חוקה חקקתי. זה מדויק בפסוקים אבל אני לא רוצה להאריך כדי שלא יאחרו לשיחה של הרב בן חמו, שאני מתאר לעצמי שהיא תהיה נפלאה. אומר הארבנאל והאב"ע, התורה מדלגת על כמעט ארבעים שנה, פרה אדומה היא טהרתם של ישראל אבל מתי הזמן להגיד את זה, אחרי ארבעים שנה. כשאתה קולט את מה שלמדת ממשה ואהרן ואתה נכנס עכשיו להנהגה חדשה של יהושע בא"י. גם א"י היא טהרתם של ישראל. כתוב במשנה בכלים שא"י טהורה ומימותיה טהורים. ההפטרות של פרשת פרה שקוראים לפני פסח בספר יחזקאל, מה כתוב שם? הגוים אומרים "עם ה' אלה ומאמצו יצאו" ושם הנביא אומר שהקב"ה יחזיר אותנו לא"י ויטהר אותנו. הטהרה תהיה ע"י מימי הדעת, ע"י א"י שאוירה מחכים שזה נוהג גם בזמן הזה כידוע. וגם במקום שקדשו אותו עולי מצרים בלבד. ולכן הפטרת פרשת פרה היא על זה שעמ"י יחזור לא"י ויתגדל שמו של הקב"ה, ושם אנחנו נטהר ושם אחרי ארבעים שנה אדם ירד לדעת של רבותיו. שבת שלום!

תורה הוא מושל במעשה ידיך. צדיק גוזר והקב"ה מקיים. הח"ח אמר שיש דרגה יותר גבוהה, הקב"ה גוזר והצדיק מקיים. פעם באו לאבי זצ"ל לחלאקה, ופעם לא היו רגילים לזה כ"כ, אז הוא אמר לאותו זוג שבא אלי, אתם כנראה מפרשים שזה הפשט בצדיק גוזר... הרב אליהו עשה פעם חלאקה לחברה במכונה מסוימת בני 18 בל"ג בעומר בקבר של רבי יהודה בר אילעי... היה יהודי בישיבת מרכז הרב, קראו לו הרב משה רייש. הוא הגיע לארץ בגפו מרוסיה, האמא נשארה שם. אני זוכר אותו בגלל שהוא לימד אותי הלכות שבת בישראל"ץ, הוא עשה את זה הפלא ופלא. לצערנו הוא נהרג בתאונה. יום אחד הוא בא לרצ"ה ואמר לו אני צריך לעזוב את הישיבה לתקופה מסוימת, אמא שלי מגיעה מרוסיה ואני צריך לדאוג לה. אמר לו הרצ"ה, עבור כמה אתה צריך לעבוד לחודש? אמר לו מאה לירות. אמר לו הרצ"ה, אתה לא עוזב את הישיבה, אני אדאג לך מידי חודש למאה לירות. הרב מרדכי פירון היה הרבצ"ר. הוא הגיע לארץ בגפו אחרי השואה. הוא בא ללמוד במרכז הרב. הוא בא בלי כלום, עם הבגדים שהיו עליו וזהו. הרצ"ה בא אליו חודש לפני פסח ושאל אותו איפה הוא בליל הסדר? מזה שהוא לא ענה לו, הרצ"ה הבין שאין לו איפה להיות ואמר לו, אתה בליל הסדר איתי. אחרי כמה ימים הוא שאל אותו, יש לך בגד שתחדש אותו לפסח? הוא הבין שגם את זה אין לו. והוא דאג שהוא ילך לאיזה חנות לקנות. וסיפר לי הרב פירון שהוא שמר את החליפה לפסח לחתונה שלו, מפני שהוא ידע שחליפה אחרת לא תהיה לו. ועם החליפה שהישיבה קנתה לו הוא התחתן. הוא היה לא צעיר, אני לא יודע כמה זמן הוא חיכה לחתונה. וכשהרב גורן עזב את הצבא הוא היה הסגן של הרב גורן והרצ"ה הפך עולמות שהוא יהיה הרבצ"ר, שלא יכול להיות שמי שלמד פה במרכז הרב ידלגו עליו, מה שיש עכשיו כאלה שרוצים לעשות ח"ו. כהנה וכהנה שערי סיפורים לא ננעלו. על האנשים האלה יש את הפרופורציה הנכונה איך לבחון את המציאות, מפני שהפה שלהם הוא כלי שרת. עליהם נאמר פה קדוש יאמר דבר כזה. הם מאמינים בכוח הדיבור. יודעים להבחין בין שיחת חולין של ת"ח לשיחות חולין של כאלה שאינם ת"ח.

יש יהודי שחי היום, שנכנס פעם לרב שטיינמן. נכנס אליו בתור רואה חשבון על מוסד מסוים שהוא ניהל שהיה שם כל הזמן רק הפסדים. הם הסכימו שצריכים לסגור אותו. הרב שטיינמן ידע שיהיה צער גדול לראש הכולל, הוא אמר לו, אתה תסגור אבל את האחריות על האברכים אני לוקח. ושבע שנים הוא דאג שיתנו להם את כל מה שהם צריכים. אני שמעתי את זה ממקור ראשון. הרואה חשבון הזה שאל את הרב שטיינמן, כשהוא היה כבר למעלה מגיל מאה. הרב שטיינמן היה גר בדירה דלוחה, כל הקירות התקלפו וכו'. הוא שאל אותו, הרב, למה אתה חי במקום כזה, התלמידים שלך יחשבו שככה צריך לחיות? אמר לו הרב שטיינמן, אתה רואה חשבון, כמה שנים העולם קיים? חמשת אלפים ומשהו. כמה שנים האדם בעולם הזה? באחוזים זה בקושי אפס נקודה משהו. אז אם בתור רואה חשבון הייתי בא להתיעץ איתך במה כדאי לי להשקיע, באפס נקודה משהו או ברוחניות, מה היית אומר לי? הראוה חשבון סתם את הפה. הוא אמר, תשובה ניצחת כזו בחיים לא קיבלתי.

ירידה לדעת רבו

"באר חפרוה שרים כרוה נדיבי עם". לא תמיד אנחנו רואים מה שהולך להיות, האדם יראה לעיניו. אבל אחרי מי שזוכה לראות אחרי תקופה ארוכה. לא קאי איניש על דעתיה דרביה עד ארבעים שנה. אחרי זה הוא זוכה